

“Δεν πιστεύω πως θα γίνουν εκλογές”

Η δημοτικότητα της κυβέρνησης Γκίλαρντ πέφτει διαρκώς. Πιστεύετε πως ο Συνασπισμός θα επιστρέψει στην εξουσία σύντομα;

Δεν πιστεύω ότι θα υπάρξουν εκλογές εδώ στην Αυστραλία για τα επόμενα δύο χρόνια, που είναι προγραμματισμένη η επόμενη προσφυγή στις κάλπες. Εκλογές θα γίνουν μόνο εάν η κυβέρνηση χάσει την πλειοψηφία στο κοινοβούλιο. Το Εργατικό Κόμμα δεν πρόκειται να χάσει την πλειοψηφία, κατά την άποψή μου, διότι οι ανεξάρτητοι βουλευτές έχουν εγκλωβιστεί στην υποστήριξη του Εργατικού Κόμματος. Εάν αποσύρουν την υποστήριξη τους θα προκαλέσουν βουλευτικές εκλογές και θα χάσουν πιθανότατα τις έδρες τους. Ακόμα όμως και εάν δεν χάσουν τις έδρες τους δεν θα κρατούν πια την ισορροπία των δυνάμεων. Αναμφίβολα το μεγαλύτερο στοιχείμά τους είναι να αξιοποιήσουν στο έπακρο τα επόμενα δύο χρόνια και να ελπίσουν ότι τα πράγματα θα αντιστραφούν για την κυβέρνηση Γκίλαρντ. Προσωπικά δεν πιστεύω ότι θα συμβεί κάτι τέτοιο κι ο λόγος είναι ότι δεν πιστεύω ότι η κυβέρνηση θα είναι ποτέ σε θέση να περάσει τον φόρο του άνθρακα στο αυστραλιανό κοινό. Μπορεί να περάσει το GST - και δεν ήταν εύκολο, ήταν μία υπόθεση 50%-50% - εξηγώντας στον λαό πως θα είναι πολύ ωφέλιμο για την οικονομία που θα αναπτυχθεί πιο γρήγορα κι αυτό θα έχει επιπτώσεις σε όλους. Ο λαός το αποδέχθηκε, όμως στην περίπτωση του φόρου άνθρακα οι άνθρωποι όχι μόνο διατηρούν αμφιβολίες, αλλά πιστεύουν ότι τα πράγματα θα γίνουν χειρότερα. Δεν μπορούν να δουν κατά ποιον τρόπο θα κάνει καλό αυτό το μέτρο στην οικονομία. Θεωρούν πως η κυβέρνηση παραδέχεται ότι το μοντέλο του Θησαυροφυλάκιου θα μας κάνει φτωχότερους από ότι θα ήμασταν διαφορετικά. Πιστεύω πως είναι μία πρόταση που δεν μπορεί να περάσει στο κοινό και το Εργατικό Κόμμα θα υποφέρει αρκετά, εκτός αν βρει έναν τρόπο να ξεφύγει από αυτόν τον φόρο του άνθρακα. Σε διαφορετική περίπτωση νομίζω ότι ο φόρος άνθρακα πρόκειται να κάνει τεράστια ζημιά, άσχετα με το τι λέει το Εργατικό Κόμμα. Δεν νομίζω ότι θα μπορέσουν ποτέ να το περάσουν στο λαό και ναι, πιστεύω πως αν ο νόμος του άνθρακα κρέμεται ακόμη γύρω από τον λαιμό της Αυστραλίας όταν θα γίνουν οι επόμενες εκλογές ότι το Φλελεύθερο Κόμμα θα τις κερδίσει εύκολα.

της Άγκυρας σχετικά με αυτό το θέμα και κατά πόσο αλλάζουν την δυναμική του συνολικού ζητήματος;

Δεν θέλουμε κανένας να κάνει κάτι που θα αλλάξει την δυναμική αυτών των διαπραγματεύσεων κατά αρνητικό τρόπο. Πρόκειται για μία πολύ δύσκολη διαπραγμάτευση, καθώς γίνεται προσπάθεια εδώ και 37 χρόνια για την επανίδρυση μίας ενωμένης Κύπρου και δεν έχει επιτευχθεί. Δουλεύουμε πολύ σκληρά για να το πετύχουμε και δεν επιθυμούμε κανένα ζήτημα εκτός διαπραγματεύσεων να επέμβει και να κάνει τις ζωές μας πιο δύσκολες. Έτσι, ελπίζουμε πως αυτό το θέμα δεν θα επιδεινωθεί ώστε να δυσκολέψει περισσότερο τα πράγματα και θέλουμε αυτό να γίνει καλά αντιληπτό. Συζητάμε ιδιωτικά για το θέμα αλλά είμαστε προσεκτικοί στις δημόσιες τοποθετήσεις μας. Δεν είμαστε πολιτικοί, δεν είμαστε στον πολιτικό χωροχρόνο για να επηρεάζουμε την κοινή γνώμη με τον έναν ή τον άλλον τρόπο. Αυτό που προσπαθούμε να κάνουμε είναι να σιγουρευτούμε πως αυτές οι διαπραγματεύσεις θα είναι πετυχημένες. Δεν θέλουμε να δούμε να συμβαίνουν πράγματα που θα τις καταστήσουν πιο δύσκολες.

Επίκειται η 66η Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ στις 13 Σεπτεμβρίου. Η τελευταία συνάντηση των δύο ηγετών θα διεξαχθεί στις 21 Οκτωβρίου. Μπορούμε να περιμένουμε κάτι θετικό;

Νομίζω πως ο πρόεδρος Χριστόφιας θα παραβρεθεί στην Γενική Συνέλευση για μερικές ημέρες. Αυτές οι διαπραγματεύσεις συνεχίζονται εδώ και χρόνια. Όλοι ξέρουν τις θέσεις όλων, δεν είναι σαν να ξεκινάμε από το μηδέν. Αυτό που προσπαθούμε να κάνουμε είναι να βρούμε έναν τρόπο να οριστικοποιήσουμε μία συμφωνία στα βασικά ζητήματα. Μπορεί αυτό να συμβεί από σήμερα έως την 21η Οκτωβρίου; Φυσικά μπορεί να συμβεί. Θα συμβεί όμως; Αυτό είναι ένα άλλο ζήτημα. Ελπίζουμε αλλά θα πρέπει να περιμένουμε να δούμε. Υπάρχουν όλα τα είδη

θεμάτων που πρέπει να τακτοποιηθούν κι εξετασθούν, οπότε δεν είναι ένας εύκολος στόχος.

Είναι αλήθεια ότι ο ΟΗΕ βιάζεται να δοθεί μια λύση;

Δεν είμαι σίγουρος αν θα το έθετα έτσι. Θα έλεγα πως έχουν περάσει 37 χρόνια από το 1974 και σ' αυτά τα χρόνια δεν έχει υπάρξει συμφωνία. Θα έλεγα πως κάθε χρόνο που το πρόβλημα παραμένει, γίνεται πιο δύσκολο να επιλυθεί. Γιατί ο κόσμος περνά έναν ακόμη χρόνο με το υπάρχον καθεστώς και φυσικά προσαρμόζει τη ζωή του μ' αυτό. Ο κίνδυνος εδώ είναι ότι το status quo γίνεται ο κανόνας και στο τέλος ο κόσμος σκέφτεται πως αυτή είναι η λύση, το status quo είναι η λύση. Δεν θέλουμε να συμβεί αυτό, έτσι ώστε όσο πιο γρήγορα αυτό το θέμα μπορεί να επιλυθεί τόσο πιο εύκολα θα γίνει αυτό. Όσο πιο πολύ αναβάλλεται, τόσο πιο δύσκολο θα είναι να δοθεί λύση. Δεν υπάρχει όφελος στο να προσπαθήσει κανείς να τραβήξει το θέμα για 3, 4 ή 5 χρόνια με την ελπίδα πως κάτι καλύτερο θα συμβεί σ' αυτό το διάστημα. Δεν νομίζω ότι υπάρχει οποιαδήποτε τέτοια προοπτική. Όσον αφορά το μέλλον, δεν πρόκειται ποτέ να γίνει ευκολότερο για διαπραγμάτευση κι επίλυση από ότι είναι τώρα, δυστυχώς. Πρέπει να σας πω πως είναι δύσκολο να συμβεί τώρα, όμως τίποτα δεν υποδεικνύει ότι τα πράγματα θα είναι πιο εύκολα στο μέλλον..

Με βάση την εμπειρία σας τι πρέπει να γίνει για να βρεθεί λύση - αν μπορεί ποτέ να υπάρξει κάποια λύση;

Η βασική μας θέση είναι ότι θέλουμε οι δύο ηγέτες να συμφωνήσουν στα βασικά ζητήματα μετά τις 21 Οκτωβρίου. Στη συνέχεια ο Γ.Γ. κι εγώ θα συναντηθούμε ξανά στη Νέα Υόρκη με τους δύο ηγέτες και θα εξετάσουμε τον τρόπο προς τα εμπρός από εκείνο το σημείο από το οποίο τώρα δεν ξέρουμε πως θα πάνε οι διαπραγματεύσεις μέχρι

και τις 21 Οκτωβρίου. Έτσι, δεν ξέρω τι θα πει ή θα κάνει ο Γ.Γ.. Μπορώ μόνο να σας πω πως θα πρέπει να πάρει τις αποφάσεις του, καθώς και να ακούσει τους δύο ηγέτες στη συνάντηση που θα έχει μαζί τους στο τέλος Οκτωβρίου ή τις αρχές Νοεμβρίου.

Κατά πόσο το Κυπριακό επηρεάζεται από τις εξελίξεις στην ευρύτερη περιοχή, πχ στη Συρία, την Αίγυπτο, την Παλαιστίνη, το Κουρδικό;

Δεν νομίζω πως επηρεάζονται οι διαπραγματεύσεις. Υπάρχει σίγουρα μία μικρή επιρροή στην Κύπρο. Η κυπριακή κυβέρνηση επικεντρώνεται σε αυτά τα θέματα και έχει σημαντικές επαφές με τη συριακή κυβέρνηση και με άλλες περιφερειακές κυβερνήσεις, αλλά δεν υπάρχει άμεση συνέπεια για τις διαπραγματεύσεις. Όσον αφορά το κουρδικό ζήτημα δεν πιστεύω πως πρόκειται να έχει καμία σημασία σχετικά με τις διαπραγματεύσεις.

Ο κ. Ερντογάν κέρδισε άνετα τις εκλογές στην Τουρκία. Αντίθετα, ο κ. Χριστόφιας αντιμετωπίζει προβλήματα, μετά την τραγωδία στο Μαρί. Ποια πιστεύετε ότι είναι η θέση των δύο ηγετών σήμερα;

Υπάρχουν τρεις παίκτες, γιατί υπάρχει κι ο κ. Έρογλου, ο ηγέτης των Τουρκοκυπρίων. Για τον κ. Χριστόφια, σίγουρα η έκρηξη στο Μαρί αποτελεί μία μεγάλη οπισθοδρόμηση για την Κύπρο. Δεκατρείς άνθρωποι σκοτώθηκαν και νομίζω περίπου 60 τραυματίστηκαν, ενώ τέθηκε εκτός λειτουργίας ο σταθμός που παρέχει το 52% της ηλεκτρικής ενέργειας της Κύπρου. Έχει γίνει πολύ καλή δουλειά στο να καταφέρουν να διατηρήσουν την ηλεκτρική ενέργεια το μεγαλύτερο χρονικό διάστημα. Ίσως δεν συγχάιρουν τον εαυτό τους πάνω σε αυτό το θέμα, αλλά πιστεύω πως έχει γίνει πολύ καλή δουλειά. Αγοράζουν επίσης ενέργεια από τους Τουρκοκύπριους κι αυτό έχει βοηθήσει. Περίπου 100 μεγαβάτ αγοράζουν από τους Τουρκοκύπριους τη στιγμή που έχασαν 700 μεγαβάτ. Έτσι, το 1/7 της ενέργειας προέρχεται από την τουρκοκυπριακή πλευρά. Η επιπλέον ηλεκτρική ενέργεια προέρχεται από γεννήτριες, τις οποίες εισάγουν σιγά σιγά για να αποκαταστήσουν την χαμένη ενέργεια. Δεν υπάρχει λόγος να προσποιούμαστε πως δεν είναι μία δύσκολη περίοδος για την Κύπρο.

Ο κ. Χριστόφιας είναι ο πρόεδρος και είναι αποδέκτης ενός σημαντικού μέρους της δημόσιας συζήτησης, όπως συμβαίνει πάντα με τον εκάστοτε επικεφαλής όταν υπάρχει μία καταστροφή - είτε αυτή είναι φυσική είτε προέρχεται από τον ανθρώπινο παράγοντα. Δεν είμαι βέβαιος αν μπορούμε να πούμε ότι έχει κάποια άμεση συνέπεια στις διαπραγματεύσεις, ωστόσο μία από τις επιπτώσεις είναι ότι έσπασε ο συνασπισμός ανάμεσα στο ΑΚΕΛ και στο ΔΗΚΟ. Ο Χριστόφιας και το ΑΚΕΛ κυβερνούν μόνοι τους τώρα. Για να το θέσω ευγενικά, λέω πως έχει αλλάξει η δυναμική και μόνο ο ίδιος μπορεί να χειριστεί το θέμα καλύτερα. Από την άλλη πλευρά ο κ. Ερντογάν και το κόμμα ΑΚ κέρδισαν μία σημαντική πλειοψηφία κι έχουν τον απόλυτο έλεγχο στην Τουρκία, ενώ κι η θέση του κ. Έρογλου σαν ηγέτης των Τουρκοκυπρίων είναι αρκετά ισχυρή. Επηρεάζει αυτό τις συνομιλίες; Είναι δύσκολο να πω. Εννοώ ο βαθμός στον οποίο η Τουρκία θέλει να δει αυτό το θέμα να επιλυθεί είναι ένα πολύ σημαντικό ζήτημα. Αν η Τουρκία θέλει λύση αυτό τα κάνει όλα πιο εύκολα.

Προφανώς οι Τουρκοκύπριοι θέλουν επίλυση του προβλήματος. Πολλές φορές παίζουν ρόλο οι λεπτομέρειες της διαπραγμάτευσης, περισσότερο από τις συνολικές στρατηγικές θέσεις των δύο πλευρών. Άποψή μου είναι ότι και οι δύο πλευρές θέλουν την επίλυση του προβλήματος, δεν θέλουν να συνεχιστεί το υπάρχον καθεστώς. Το θέ-

μα είναι αν μπορούν να διαπραγματευθούν τις λεπτομέρειες κι αν υπάρχει επαρκής εμπιστοσύνη για την εξεύρεση λύσης.

Θα θέλατε πριν κλείσουμε να σχολιάσετε την παγκόσμια οικονομική κρίση;

Δεν ξέρω αν μπορούμε να την πούμε οικονομική κρίση, αλλά νομίζω πως έχει αρκετό ενδιαφέρον σε σχέση με την Κύπρο, γιατί η Κύπρος είναι μέλος του ευρώ. Προσωπικά ανησυχώ για ότι συμβαίνει στην Ευρωπαϊκή Ένωση με το ευρώ. Νομίζω πως πρόκειται για μία τεράστια δυσκολία. Γνωρίζετε καλύτερα από μένα ίσως, πως υπάρχουν χώρες που έχουν απομακρυνθεί πάρα πολύ από τα κριτήρια του Μάαστριχτ. Η Ελλάδα έχει βυτηχθεί στο χρέος και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Σταθερότητας έχει συσταθεί για να προσπαθήσει να βοηθήσει την ελληνική κυβέρνηση, η οποία έχει κάνει τεράστιες και εξαιρετικά επώδυνες περικοπές των δαπανών και των μισθών. Πηγαίνω συχνά στην Ελλάδα. Υπάρχουν κινητοποιήσεις κι αντιδράσεις, όπως θα περίμενε κανείς κάτω από αυτές τις συνθήκες, όμως νομίζω πως ο ελληνικός λαός έχει επιδείξει αξιοσημείωτη κατανόηση της σοβαρότητας της κρίσης. Πρόκειται πραγματικά για μία σοβαρή κρίση και γεννά ερωτήματα όχι μόνο σε σχέση με την Ελλάδα, αλλά και με την Ιρλανδία, την Ιταλία, την Ισπανία, την Πορτογαλία και ούτω καθεξής. Θέτει ερωτήματα σχετικά με τη βιωσιμότητα του ευρώ ως ενιαίου νομίσματος κι αν αυτό καταρρεύσει. Πιστεύω πως αυτό θα δημιουργούσε μία μεγάλη ακαταστασία και γι' αυτό οι αγορές είναι πολύ νευρικές. Και το γεγονός ότι είναι νευρικές δεν βοηθά την διεθνή οικονομία. Πιστεύω πως είναι μεγαλύτερο ζήτημα για τις διεθνείς χρηματοπιστωτικές αγορές από το τεράστιο χρέος της αμερικάνικης οικονομίας και την αργή ανάκαμψη των ΗΠΑ. Με κάνει πολύ νευρικό. Παρακολουθώ από κοντά τις εξελίξεις στην Κύπρο, γιατί η Κύπρος είναι μέλος του ευρώ και η κυπριακή κυβέρνηση έπρεπε να πάρει επείγοντα μέτρα για την αντιμετώπιση των προβλημάτων.

Ακόμη όμως η αυστραλιανή οικονομία είναι δυνατή.

Δεν είμαι σίγουρος γι' αυτό. Νομίζω πως η οικονομία της Αυστραλίας είναι άνιση στην πραγματικότητα. Νομίζω πως οι πολιτικοί έχουν προσπαθήσει να το πουν αυτό στο κοινό. Είχαμε συνηθίσει να είμαστε πολύ δυνατοί τα τελευταία 15 χρόνια, από τα μέσα της δεκαετίας του '90 κι έπειτα, αλλά πρέπει να πω πως δεν νομίζω πως είμαστε δυνατοί τώρα. Βλέπουμε τι συμβαίνει στην βιομηχανία χάλυβα και μπορείτε να δείτε ότι θέσεις εργασίας έχουν χαθεί σε άλλους τομείς της μεταποίησης. Αν δείτε τα νούμερα των λιανικών πωλήσεων θα διαπιστώσετε πως στην πραγματικότητα μειώνονται. Οπότε νομίζω πως υπάρχουν πολλοί τομείς της αυστραλιανής οικονομίας (όπως ο τουρισμός, η Παιδεία κ.α.) οι οποίοι πραγματικά παλεύουν αυτή τη στιγμή. Αυτοί οι τομείς βρίσκονται σε ύφεση. Πιστεύω πως η αυστραλιανή οικονομία πολύ πιο ευάλωτη από ότι αναφέρουν οι σχολιαστές και το σκεφτόμουν και σήμερα το πρωί (σ.σ. την Τρίτη) που διάβαζα για την βιομηχανία χάλυβα και τις αποφάσεις της BlueScore. Πρέπει να πω πως είναι αρκετά ανησυχητικά τα πράγματα.

Σας ευχαριστούμε, κ. Ντάουνερ, για τον πολύτιμο χρόνο σας και σας ευχόμαστε καλή επιτυχία στην δύσκολη αποστολή σας στο Κυπριακό.

Σας ευχαριστώ. Είναι δύσκολη αποστολή αλλά την απολαμβάνω. Δεν ξέρω αν έχετε βρεθεί στην Κύπρο αλλά πρόκειται για έναν πολύ όμορφο τόπο. Όμορφα εστιατόρια, τα βουνά. Οι άνθρωποι είναι απίστευτα φιλικό παρόλα όσα έχουν συμβεί στην Κύπρο.